

Dünya ve ahiret dengesini kurmalıyız

Mustafa Gültekin: “Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya, yarın ölecekmiş gibi ahirete çalışmayı emreden ve hadis diye bilinen söz gerçekten hadis midir? Hadis ise nasıl yorumlayabiliriz?”

BİR DENGE İFADESİ

Bu sözün birinci kısmında hep bir İsrailiyat kokusu algılanır. Çünkü ‘hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya çalışma’ söyleminde bir mübalağa var gibidir.

Aynı sözün ikinci kısmında ise bir sıkıntı yoktur. Yarın ölecekmiş gibi ahirete çalışmayı, yani ölümü hiç gündemden çıkarmamayı dinimiz emrediyor.

Bu sözü düzgün bir tevil ile hadis metninden veya en azından kelam-ı kibardan saymakta bir sıkıntı da gözükmüyor aslında. Şu şartla ki, sadece dünya vurgusu öne çıkarılmamalı, dünya ve ahiret dengesine vurgu yapılarak tevil edilmelidir. Bu söz doğrudan hadis değilse bile, ayet ve hadislerden muktebes olduğu söylenebilir. Ya da en azından ayet ve hadisler ile mânâ bütünlüğüne sahip olduğu söylenebilir.

Bu sözün, dünyaya hiç ölmeyecekmiş gibi sarılmayı emreder bir hali var gibi gözükmemesi, Türkçenin kimi mânâları ifade kabiliyetinin yetersizliğinden kaynaklanıyor da olabilir.

Diğer yandan hadisin ikinci yarısı ahirete çalışmayı özendiriyor ve yarın ölecekmiş gibi ahirete hazırlıklı olmayı emrediyor.

Bu sözü hadis olarak algılayıp, dünyayı ahiret için terk etmemeyi, ahireti de dünya için ihmal etmemeyi emrediyor diye anlamak, yani bir dünya-ahiret dengesi kurmamızı emrettiğini düşünmek mümkündür.

BU MÂNÂ İLE ÖRTÜŞEN AYET VE HADİSLER

Şu ayetler dünya ve ahiret dengesini kurmamızı emrediyor:

“İnsanlardan öyle kimseler vardır ki, “Rabbimiz! Bize (nasibimizi) dünyada ver.” derler; böyle kimseler için ahirette bir nasip yoktur. Onlardan öyle kimseler de vardır ki, ‘Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik, Ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından muhafaza eyle.’ derler.”¹

Mal çokluğu nedeniyle şımaran ve şükrü unutan Karun'a şu sözlerle nasihat edilmişti:

“Allah'ın sana verdiği servet ile ahiret yurdunu ara; dünyadan da nasibini unutma; Allah sana nasıl iyilik ettiyse sen de öyle iyilik et.”²

Şu hadisler de dünya ahiret dengesine işaret ediyor:

-“Hiç ölmeyeceğini zanneden biri gibi çalış, yarın ölecek biri gibi de tedbirli ol.”³

-“Kendini hiç ölmeyecek zanneden kişinin çalışması gibi (dünya için) çalış, yarın öleceğini zanneden kişinin korkması gibi (günahlardan) kork.”⁴

-“Sizin hayırlınız dünyası için ahiretini, ahireti için dünyasını terk etmeyendir.”⁵

RİSALE-İ NUR'DA DÜNYA-AHİRET DENGESİ

Ayet ve hadislerin muhteşem bir teviller demeti olan Risale-i Nur'da konu ile ilgili muhtelif muvazeneler yer alıyor. Deniyor ki:

-“Âhiret ve dünya muvâzenesini muhafaza etmek ve her vakit havf ve recâ ortasında bulunmak maslahatı iktiza eder ki, her dakika hem ölmek, hem yaşamak mümkün olsun.”⁶

-“Dünyaya ait işler, kırılmaya mahkûm şişeler hükmündedir. Bâki umur-u uhreviye ise, gayet sağlam elmaslar kıymetindedir. İnsanın fitratındaki şiddetli merak ve hararetli muhabbet ve dehşetli hırs ve inatlı talep ve hâkezâ şedit hissiyatlar, umur-u uhreviyeyi kazanmak için verilmiştir. O hissiyatı şiddetli bir surette fâni umur-u dünyeviyeye tevcih etmek, fâni ve kırılacak şişelere bâki elmas fiyatlarını vermek demektir.”⁷

-“İnsanlar, insana verilen cihazat-ı mâneviyeyi, eğer nefsin ve dünyanın hesabıyla istimal etse ve dünyada ebedî kalacak gibi gafilâne davransa, ahlâk-ı rezileye ve israfat ve abesiyete medar olur. Eğer hafiflerini dünya umuruna ve şiddetlilerini vezâif-i uhreviyeye ve mâneviyeye sarf etse, ahlâk-ı hamîdeye menşe, hikmet ve hakikate muvafık olarak saadet-i dâreyne medar olur.”⁸

DİPNOTLAR:

1 Bakara Suresi: 2/200-202

2 Kasas Suresi: 28/77

3 Câmiu's-Sagîr, II/12, Hadis No:1201

4 Münavi. Feyzü'l-Kadir, II/12; Kenzü'l-Ummal, III/40, hn: 5379

5 Kenzü'l-Ummal, III/238, hn: 6336

6 Sözlər, s. 309

7 Mektubat, s. 37

8 Mektubat, s. 37